

ARVIOINTIKERTOMUS VUODELTA 2020

Humppilan kunnanvaltuustolle

Sisällys

1.	Tarkastuslautakunnan tehtävä, kokoonpano ja työskentely	2
2.	Arvio valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta	3
2.1.	Huomioita kunnan taloudesta, vuoden 2020 tilinpäätöksestä sekä tavoitteiden toteutumisesta...	3
2.2.	Taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen kunnan keskeisissä toiminnoissa	4
2.2.1.	Elämänlaatulautakunta.....	4
2.2.2.	Sivistyslautakunta	4
2.2.3.	Tekninen lautakunta.....	5
2.3.	Konsernitilinpäätös.....	5
2.4.	Alijäämän kattamisvelvollisuus	5
3.	Lopuksi.....	6

1. Tarkastuslautakunnan tehtävä, kokoonpano ja työskentely

Tarkastuslautakunnan kokoonpano vuonna 2020:

Varsinainen jäsen

Hannu Mustonen pj

Markku Niininen vpj

Kari Laaksonen j

Eira Rosenberg j

Sirpa Länsikylä j

Varajäsen

Heikki Uusi-Kämpä

Reijo Syrjälä

Pentti Kauppi

Niina Anttila

Arto Länsikylä

Kuntalain 121 §:n ja 125 §:n mukaan tarkastuslautakunnan on arvioitava, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet sekä valmisteltava hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat, joista valtuuston on päätettävä.

Tarkastuslautakunta on tehtävänsä suorittamiseksi perehtynyt valtuuston, hallituksen ja lautakuntien pöytäkirjoihin, taloussuunnitelmaan, tilinpäätökseen ja toimintakertomukseen sekä tilintarkastusraportteihin.

Lakisääteisen tilintarkastuksen on suorittanut BDO Audiator Oy. Vastuullisena tilintarkastajana on toiminut JHT HT Aino Lepistö ja Piia-Tuulia Rauhala.

Tarkastuslautakunnan toiminta

Lautakunta on kokoontunut vuoteen 2020 kohdistuvaa arviointia varten viisi kertaa. Työnsä lautakunta on toteuttanut etukäteen laaditun työohjelman mukaisesti.

Tarkastuslautakunta on tutustunut kunnan eri toimialojen toimintaan viranhaltijoiden esitteilyjen, toimintaa ja taloutta koskevien raporttien sekä pöytäkirjojen avulla.

2. Arvio valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta

2.1. Huomioita kunnan taloudesta, vuoden 2020 tilinpäätöksestä sekä tavoitteiden toteutumisesta

Kunnan visiona on, että Humppila on elinvoimainen ja yrittäjämyönteinen eteenpäin katsova kunta, joka on aktiivinen toimija kuntalaisten ja yrittäjien hyväksi ja yhteistyössä heidän ja muiden toimijoiden kanssa (Humppilan kunnan strategia vuosille 2016-2020).

Taloudellinen tilanne on Humppilassa ja koko seutukunnalla edelleen haastava. Humppilan kunnan asukasluku oli vuoden 2020 lopulla 2177 asukasta.

Tarkastuslautakunta on erittäin huolissaan kunnan asukasmäärän vähenemisestä. Asukasluku on vähentynyt joka vuosi vuodesta 2005 alkaen, jolloin Humppilassa oli vielä 2600 asukasta. Tarkastuslautakunnan mukaan tulisi kiinnittää erityistä huomiota ja pohdintaa siihen, minkälaisilla keinoilla kuntaan voitaisiin saada lisää yrityksiä, työllistäjiä ja työpaikkoja ja millä tavalla kunta olisi entistä houkuttelevampi kohde työikäisille ja lapsiperheille.

Asukasluvun ohella kunnanhallituksen seuraama olennainen tunnusluku on kunnan työttömyysprosentti, joka pysynyt kutakuinkin ennallaan n. 10 % tuntumassa. Työn saatavuus ja työpaikkojen vähäinen määrä Forssan seudulla on joka tapauksessa merkittävä poismuuttoa aiheuttava tekijä, johon on syytä kiinnittää jatkossakin huomiota.

Kunnan kokonaistuloista pääosa muodostuu verotuloista ja valtionosuuksista. Vuonna 2020 verotulojen osuus oli 50,21 % (v.2019 49.75 %) ja valtionosuuksien 41,29 % (v.2019 36.51 %). Investointeihin käytettiin viime vuonna noin 228.882 euroa. Merkittävimmät investoinnit liittyivät kunnan tilinpäätöksen mukaan remontteihin eli kunnanviraston sähkötöihin, esteettömän sisäänkäynnin rakentamiseen ja keittiön uudistamiseen. Lisäksi Koivistonlammin Riviera-hanke, joka jatkuu vielä vuonna 2021.

Tilikauden ylijäämäksi muodostui +561.822 euroa. Haasteena kunnan taloudelle onkin sosiaali- ja terveysmenojen voimakas kasvu, jota ei ole mahdollista paikata muilta hallinnonaloilta koituvilla säästöillä. Vuonna 2020 sotien menoalitus budjetoituun verrattuna oli 210.615 euroa.

Tilinpäätöksessä kunnan vuosikate oli +914166 euroa. Kattamatonta alijäämää oli vuoden 2019 taseessa 377937 euroa.

Vuoden 2020 tilivuoden tulos kattaa taseessa olevan alijäämän.

2.2. Taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen kunnan keskeisissä toiminnoissa

2.2.1. Elämänlaatulautakunta

Elämänlaatulautakunnan tehtävänä on järjestää ja tuottaa laadukkaita kirjasto- ja kulttuuripalveluja, organisoida liikuntapalveluja ja nuorisopalveluja sekä parantaa asukasviihtyisyyttä. Humppilan kunnan pääpainopisteistä elämänlaatulautakunnan toimenkuvaan liittyvät eritoten lähipalveluiden säilyttäminen ja asukkaiden viihtyisyys.

Tarkastuslautakunta toteaa, että elämänlaatulautakunta on järjestänyt pienen kunnan mitakaavassa varsin monipuolista kulttuuritarjontaa ja erilaisia liikuntaryhmiä eri-ikäisille kuntalaisille.

Tarkastuslautakunta toivoo edelleenkin, että liikuntapaikkojen käyttö olisi humppilalaisille yhdistyksille maksutonta. Kaikenlainen liikunta ja kulttuuri edistää kuntalaisten hyvinvointia ja vähentää terveysmenoja.

Lautakunta on ylittänyt budjettinsa noin 12.305 eurolla.

2.2.2. Sivistyslautakunta

Sivistyslautakunnan toimialaan kuuluu tarjota kilpailukykyisesti tuotettuja asiakkaiden tarpeet huomioonottavia ja laadukkaita ja ajanmukaisia kasvatus- ja koulutuspalveluja.

Erityisenä huolenaiheena tarkastuslautakunta näkee koulujen ja päivähoidon oppilasmäärissä näkyvän selvän laskun ja tätä kautta entistä pienemmät luokkakoot. Tilinpäätöksen mukaan esimerkiksi vuonna 2019 Humppilassa syntyi 13 lasta ja vuonna 2020 16 lasta.

Tarkastuslautakunta on varsin tyytyväinen kunnan tarjoamiin varhaiskasvatuspalveluihin. Tarkastuslautakunta näkee hyvänä asiana, että päiväkotitoiminta on siirtynyt saman katon alle uuteen päiväkotit Päivänpaisteeseen. Kunnan peruskoulutus antaa hyvät valmiudet jatko-opintoihin; kaikki viime vuonna peruskoulunsa päättäneet ovat saaneet jatko-opiskelupaikan.

Sivistyslautakunta on alittanut budjetoidut nettomäärärahansa noin 205.784 eurolla.

2.2.3. Tekninen lautakunta

Teknisen lautakunnan toimialaan kuuluu turvata kuntalaisille terveellinen ja viihtyisä elinympäristö tuottamalla ja ylläpitämällä taloudellisesti laadukkaita yhdyskuntapalveluja.

Tarkastuslautakunta toteaa, että viemärlaitoksesta aiheutuvat kustannukset ovat kokonaisuudessaan merkittävä rasite kunnalle. Vuonna 2020 laitoksen liikealijäämä oli noin 125.094 euroa ja vuonna 2019 56.207 euroa. Viemärlaitoksen taseeseen kertynyt kokonaisalijäämä on noin 1.757.374 euroa

Tarkastuslautakunta huomauttaa, että viemäriverkoston vaikutusalueella sijaitsevien kiinteistöjen tulee liittyä kunnan viemäriverkostoon (Jätevesilaki). Viemäriverkoston saneerausella on pystytty vähentämään huleveden määrää ja näin alentamaan kustannuksia.

Tulojen osuus lisääntyi alunperin budjetoiduista noin 36.801 eurolla ja menojen osuus alittui 126.477 eurolla.

2.3. Konsernitilinpäätös

Humppilan kuntakonserni koostuu viidestä kuntayhtymästä sekä kymmenestä tytäryhtiöstä. Lisäksi kunnalla on osakkuusyhteisö Humppilan Vesihuolto Oy, josta kunta omistaa 20 %.

Kuntayhtymien osalta vuoden 2020 tulokset ovat pääosin alijäämäisiä. Tytäryhteisöjen tilinpäätöstulokset puolestaan ovat kohtuullisia. Vuokrataloyhtiöiden ongelmana on jo aiempina vuosina ollut suhteellisen iso velkamäärä ja osassa yhtiöistä myös alhainen käyttöaste.

Humppilan Koivuniitty Koy tuhoutui tulipalossa syksyllä 2020 ja asian käsittely vakuutusyhtiön kanssa on kesken.

Tarkastuslautakunta kehottaa edelleen vakavasti harkitsemaan vuokrataloyhtiöiden yhdistämistä, jolla tähdätään yhtiöiden kustannusten vähentämiseen ja käyttöasteiden parantamiseen.

2.4. Alijäämän kattamisvelvollisuus

Tarkastuslautakunnan tulee arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä kunnan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävyttä, mikäli taseessa on kattamatonta alijäämää.

Tilikauden ylijäämä on + 561.822,10 euroa . Kunnan taseeseen kertynyt ylijäämä on vuoden 2020 lopussa 183.885 euroa.

3. Lopuksi

Kunnan vuoden 2020 tilinpäätös oli + 561.822 euroa ylijäämäinen.

Tarkastuslautakunta toteaa, että merkittävät investoinnit, kuten kunnanviraston remontointi on saatettu onnistuneesti loppuun, Riviera-hanke on vielä kesken ja viemäriverkoston korjaaminen jatkuu edelleen.

Kunnan vuosien 2020-2022 taloussuunnitelmassa on esitetty toimintaympäristön haasteita: matala tuloskehitys ja valtionosuuksien nopea väheneminen, väestön väheneminen, seudullisen ja maakunnallisen kehittämispotentiaalin hyödyntäminen kunnan kehityksessä. Tarkastuslautakunta ehdottaa edelleen, että seudullista kehitys- ja yhteistyötä pyritään entisestään vahvistamaan, jotta yhteistyötä tiivistämällä ja mahdollisia päällekkäisyyksiä vähentämällä voidaan saavuttaa molemminpuolisia taloudellisia säästöjä ja muita hyötyjä.

Tarkastuslautakuntaa huolettua jo vuosia jatkunut kunnan asukasluvun väheneminen, suhteellisen korkea kunnallisveroprosentti, työttömien määrä ja oppilasluvun pieneneminen päivähoitossa ja koulussa.

Palvelujen säilyttämiseksi parhaalla mahdollisella tasolla tarkastuslautakunta esittää aktiivisempaa tiedottamista Humppilan kunnasta.

Humppilassa 17.5.2021

Hannu Mustonen
puheenjohtaja

Kari Laaksonen
jäsen

Markku Niininen
varapuheenjohtaja

Sirpa Länsikylä
jäsen

Eira Rosenberg
jäsen

